

DESPRÉS DE LA MANIFESTACIÓ PEL DRET A DECIDIR

L'onada sobiranista

Ja sé que en l'àmbit polític exagerar el paper de la societat civil és gairebé una necessitat quan les coses van mal dades. La llàstima és que massa sovint només és en èpoques de crisi i desconcert que se li atorga aquesta capacitat transformadora, de la qual, però, es recela de seguida, tan bon punt es reprèn la normalitat. Ho dic perquè em fa l'efecte que s'exagera molt la importància de la manifestació pel dret a decidir. Que hi va anar molta gent? És cert. Que va sorprendre els organitzadors? També. Al capdavant, és veritat que com més alt és el grau de conflictivitat d'una qüestió, més fàcil és que s'articuli políticament.

PERÒ UN COP CONSTATAT AQUEST FENOMEN, JA ESTÀ. La gent se'n torna a casa. Per a mi, doncs, no hi ha un abans i un després del 18 de febrer. L'onada sobiranista de què parlen alguns comentaristes i polítics no crec que, de moment, ens ofegui. No ho dic per celebrar-ho, que és allò que pensaran aquells que m'insultaran i em posaran una altra creueta de desafecte a la causa. No ho dic per fotre, per tant. Ho dic, senzillament, perquè em sembla que és un autoengany populista -actitud que ja hem pogut percebre en més d'un article llegit en aquest diari- escampar la idea que ha arribat l'hora del sobiranisme. Enganyar-se és molt fàcil, tocar la realitat, gosar palpar-la, ja és més difícil.

SI TAN CONVENÇUT S'ESTAVA QUE HI HAVIA AQUESTA massa crítica preparada per donar suport a les tesis sobiranistes, per què no es va organitzar abans aquesta manifestació? Si tan convençuts estem que el sobiranisme és un tsunami imparabile, per què ens passem el dia queixant-nos de la debilitat del sobiranisme quotidià? Aquell que hauria de ser el que comprés els diaris en català i els tragués de les dificultats econòmiques, aquell que defensa la llengua a tot arreu on va, aquell que planta cara a la més mínima agressió i a qualsevol boicot, aquell que fa riques les empreses que etiqueten els seus productes en català, aquell, en fi, que s'apunta a les organitzacions catalanistes en massa i apuntala les ONG, els centres d'estudi i els sindicats nacionals de veritat. Oi que això no és així? Oi que abans del 18 de febrer tothom es queixava de la debilitat de la catalanitat viscuda cada dia? Oi que abans del 18 de febrer les *juanis* i tot allò que és a la perifèria del catalanisme s'observava amb

desencís? Oi que tothom sap qui mana a la ciutat de Barcelona des de fa trenta anys? Oi que sabem fins on arriba la valentia dels empresaris, advocats, economistes, jutges, periodistes, professors...?

LA SORPRESA QUE VAN TENIR ELS ORGANITZADORS pel nombre de gent que va anar a la manifestació no els hauria de fer perdre el nord. La realitat és més tossuda del que sembla i no es canvia només amb una desfilada. Qui hi vulgui veure l'inici d'una revolució de vellut, no és que s'equivoqui, és que està a la lluna. I encara diré més: si la manifestació no s'hagués identificat entre els sectors més polititzats de la societat com una fase més de la batalla entre nacionalistes, probablement hauria aplegat més gent, incloent-hi, n'estic segur, l'expresident de la Generalitat i per tant tota la seva tropa. I què? Això tampoc em faria canviar d'opinió.

LA FORTALESA ELECTORAL DEL NACIONALISME CATALÀ polièdric -que hauria permès fins i tot formar govern ara fa dos anys- no m'encega, perquè ara com aleshores la debilitat de l'articulació catalanista, sobiranista o com es vulgui dir és un fet reconegut per tothom, incloent-hi aquells que des de la premsa digital nacionalista construeixen móns irreals, històrics i angoixats que encara aprimen més les pròpies forces. Potser valdria la pena que els campions del sobiranisme deixessin de perseguir els altres sobiranistes si és que volen un canvi de veritat que engreixi el moviment i el converteixi en hegemònic. Em sembla molt difícil construir una Catalunya sobirana amb els sobiranistes en estat de guerra permanent entre ells. Entretant, el vertader adversari campa tranquil.

TINC ANOTADA UNA LÚCIDA SENTÈNCIA DEL professor d'història de la filosofia Daniel Innerarity que diu així: "Es trien els governs, no els pobles". No voldria desvirtuar el que aquest professor basc volia dir en escriure una frase com aquesta, però em fa l'efecte que caldria pensar-hi, sobretot perquè una de les deformacions polítiques que generen aquells que tenen poder és oblidar una cosa tan òbvia com aquesta. La capacitat de triar un govern és l'essència de la democràcia. I això és el que compta, independentment del fet que les societats, els pobles, tinguin una vida autònoma més o menys al marge del poder. La responsabilitat del poder és vetllar perquè els pobles tinguin el dret a decidir sense haver d'estar permanentment sotmesos a tensions i encara menys als vaivens partidistes.

TINC LA SENSACIÓ QUE HI HA QUI S'HA ENDERIAT a simplificar allò que és realment complex per un mer tacticisme. I allò que ens cal és tot el contrari. Com assenyala el mateix Innerarity, el que convindria és que la política, aquell sector de la societat que un dia o altre esdevindrà govern perquè el poble l'haurà triat, sàpiga tematitzar aquesta complexitat. La sàpiga llegir i en tregui les conseqüències que consideri oportunes. Em resisteixo a creure que el catalanisme *freak* acabarà per substituir el catalanisme polític de veritat. Perquè si això passés, ja podríem cantar-li les absoltes.

EN FI, EL SOBIRANISME NO ES CONSTRUEIX amb una manifestació que, d'altra banda, va costar molt de convocar. El sobiranisme s'alçarà, si de cas, quan ens decidim a fer-lo fort des de la base, quan pugui actuar sense haver d'estar pendent de qui paga les misses, els cartells i els autobusos.

Agustí Colomines i Companys

Professor d'història contemporània a la UB. Director d'Unescocat

Article publicat al diari AVUI el 6 de març de 2006